

1

2

Mezinárodní konference Restaurování a ochrana uměleckých děl 2017 v Kutné Hoře

Dne 30. listopadu roku 2017 se v konferenčním sále Galerie Středočeského kraje v Kutné Hoře konal 12. ročník odborné konference, pořádané každoročně sdružením pro ochranu památek Arte-fakt, z. s. Tématem loňské konference, nazvané již tradičně *Restaurování a ochrana uměleckých děl*, byla tentokrát konzervace a restaurování malby a polychromie.

Sdružení Arte-fakt cílí výběrem svých konferenčních témat – a to i vzhledem k profesi většiny svých členů – zejména na restaurátory, případně studenty restaurování, ale také na další odborníky, jejichž obory úzce souvisejí s péčí o památky, s jejich poznáváním a údržbou (například na technology, památkáře, historiky umění, dále na výtvarníky, přírodovědce a další specialisty příbuzných odvětví). V posledních letech se pořadatelům pravidelně daří zajistit i zahraniční přednášející (zejména ze sousedních států) a konference jsou tak obohaceny o srovnání se středoevropskými zkušenostmi s restaurováním a ochranou památek; konferenčním jazykem je v jejich případech angličtina.

Důležité je rovněž každoroční vydávání sborníků s konferenčními příspěvky, které účastníci obdrží zpravidla ještě před zahájením konference na místě samém a mohou se tak s předstihem (byť minimálním) seznámit jak s přednášejícími, tak s obsírnějšími verzemi jejich přednášek.

Konferenci, zahájenou předsedou sdružení Arte-fakt Lubošem Macháčkem, otevřel první blok věnovaný malířským dílům na plátně a dřevěné podložce. Přednášející z nizozemské Radboud University Nijmegen, historička umění Lilian Ruhe, představila portrét ní sbírku shromážděnou Janem Adamem z Questenberka na zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou. Další navazující příspěvek studentky Zuzany Nohejlové (na

kolektiv studentů a pracovníků Fakulty restaurování Univerzity Pardubice se sídlem v Litomyšli) byl věnován restaurátorskému průzkumu čtyř portrétů (obrazů na plátně) z této jaroměřické sbírky. Blok uzavřela technoložka Radka Šefců z Národní galerie v Praze, která zhodnotila výsledky materiálového (přírodovědného) průzkumu deskové malby od Mistra Třeboňského oltáře a jeho dílny ze 14. století.

Šesti oltářním deskám, resp. malbám na nich, se věnovala restaurátorka Aleksandra Hola (Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie), která za kolektiv spoluautorů představila přítomným poznatky a výsledky z dvouletého komplexního restaurování těchto desek ze dvou oltářů od Hanse Süsse von Kulmbach, vytvořené pro kostel Panny Marie v Krakově v letech 1514–1516.

První odpolední blok byl věnován barokním malířským dílům, a to jak nástěnným malbám, tak obrazům na plátně. Polsko-českou spolupráci historiků umění a restaurátorů na průzkumech děl malíře Jana Kryštofa Lišky představila historička umění Emilia Kloda (Instytut Historii Sztuki, Uniwersytet Wrocławski). Vybrané obrazy z českých i polských sbírek byly podrobeny materiálovému a restaurátorskému průzkumu, který vedl mimo jiné k určení autorství (připsání) či určení pozdějších kopií Liškových děl. Historik umění Martin Mádl z Ústavu dějin umění AV ČR v dalším příspěvku přesvědčivě ukázal, že posun v současném vnímání maleb od Jana Jakuba Stevense ze Steinfelsu, provedených na klenbě benediktinského kostela sv. Markéty v Břevnově, způsobila nesprávná interpretace, opravy a restaurátorské zásahy v minulosti a že to nebyl autor maleb, kdo nesprávně koncipoval a dezinterpretoval Dientzenhoferův architektonický rozvrh klenby.

Druhý odpolední blok zahájila restaurátorka Hana Čobanová příspěvkem o mobiliáři hřbitovní kaple sv. Izidora v Křenově, která má rovněž velmi bohatě zdobený interiér (malby, štuky, reliéfy aj.). Polychromovaný mobiliář s ostatní výzdobou nedílně souvisí a na

Obr. 1, 2. *Pohled do zaplněného refektáře jezuitské koleje. Na obr. 2 v popředí dr. Lilian Ruhe z Radboud University Nijmegen. Foto: Kateřina Ďoubalová, 2017.*

základě výsledků průzkumu byl interiér této barokní kaple včetně mobiliáře v nedávné minulosti kompletně restaurován a rehabilitován. Další příspěvek studentky Moniky Peňázové (Fakulta restaurování UPa) se věnoval restaurování monotypu – olejomalby na papíře od méně známého grafika a malíře Aloise Wierera. Konferenční část uzavřela restaurátorka Zuzana Wichterlová (Fakulta restaurování UPa), která zhodnotila poznatky z průzkumu technik tvorby sgrafitové výzdoby a fasád v minulosti (zejména stínování) a na základě způsobů provedení navrhla jejich názvosloví.

V průběhu konference i přestávek probíhaly veřejné i kuloárové diskuse a také prezentace firem a institucí, které konferenci finančně podpořily. Na závěr je nutné zmínit ještě ocenění práce pořadatelů, jehož se jim dostalo od prezidenta Českého národního komitétu ICOMOS prof. Václava Girsy, který této restaurátorské konferenci poskytl záštitu. Další informace jsou dostupné na stránkách sdružení na adrese <http://www.arte-fakt.cz/index.html>.

Zdenka GLÁSEROVÁ LEBEDOVÁ